SUPORTUL PSIHOLOGIC PENTRU FAMILIILE COPIILOR CU TSA

Adelina BURCĂ,

masteranda anul 2, Facultatea Psihologie, Ştiinţe ale Educaţiei, Sociologie și Asistență Socială

CZU: 159.9:316.6-056.34 adelinanegrea0101@gmail.com

Introducere

Creșterea unui copil cu TSA este o mare provocare pentru părinți, așa cum mulți cercetători au argumentat, diagnosticul respectiv reprezintă un eveniment traumatic pentru familiile afectate. Deși numărul copiilor cu TSA se află în creștere considerabilă în Republica Moldova, majoritatea dintre centrele ocupaționale se concentrează mai mult pe terapia copiilor și instruirea părinților în programul terapeutic și mai puțin pe starea psihoemoțională a părinților. Iar actorii principali în gestionarea depresiei, anxietății, neacceptării și frustrărilor părinților sunt alți părinți care, de asemenea, îngrijesc de copii cu TSA.

Prevalența TSA: Studiile privind prevalența în rândul copiilor sugerează că autismul are loc în aproximativ 1% din populație și că pentru fiecare cazuri cunoscute există două persoane nediagnosticate care ar putea avea nevoie de un diagnostic la un moment dat în viața lor (Baron-Cohen et al., 2009). Aproximativ 1 din 68 de copii este diagnosticat cu tulburare de spectru autist, date estimate de către ADDM (CD's Autism and Developmental Monitoring Network). Studiile efectuate pe termen lung au scos în evidență că doar un procent extrem de redus (5-17%) dintre persoanele cu autism vor fi capabile să aibă o viață aproape normală la vârsta adultă, iar dintre ele doar 2% vor putea duce o viață complet independentă. Acest procentaj accentuează îngrijorarea cea mai mare a părinților: frica cu privire la viitor [2].

Demers metodologic: În vederea stabilirii conexiunii între provocările TSA și necesitatea suportului psihologic pentru părinții copiilor diagnosticați cu TSA, am analizat o serie de studii științifice din domeniul de cercetare a tulburării de spectru autist și implicării membrilor familiei în procesul de optimizare a stării de bine familiale.

Declarația Universală a Drepturilor Copilului, Legea educației 1/2011, Legea 151/2010 și alte acte normative ce vizează protecția copilului evidențiază importanța părinților în procesul de educare și recuperare a copilului, dar nu oferă indicații precise cu privire la modalitatea concretă de realizare a educației sau consilierii psihopedagogice în această privință [3, pag. 12]. Frankel și Whitham (2011) explorează în cercetarea lor efectele educației părinților asupra dezvoltării abilităților de socializare ale copiilor cu tulburări din spectrul autismului (TSA) în cadrul Children's Friendship Training (CFT). Studiul subliniază că părinții au un rol esențial în selectarea potențialilor prieteni ai copiilor cu TSA și în pregătirea și supravegherea interacțiunilor acestora [3, pag. 12]. În studiile autorilor Benson P.R. (2010), Bopp Limoge C., Pegliasco M., Morgenthaler L., Pascal V. (2010), Cappe E., Wolff M., Bobet R., Adrien J-L. (2012) se evidențiază calitatea vieții și relația dintre părinte și copil în diverse contexte sociale, pornind de la

analiza unor factori socio-biografici şi de relaţionare în grup. Concluziile studiilor indică o afectare semnificativă a acestor domenii în familiile care au copii cu TSA [3, pag. 12]. Sandler, Kennedy şi Tyson evidenţiază în *consilierea parentală* un sprijin emoţional şi practic constant în timpul tratamentului copilului, acordând o atenţie deosebită consolidării stimei de sine a părintelui. Alţi autori, cum ar fi Arnold şi Weisberg, accentuează o combinaţie de susţinere şi educaţie pentru a stimula schimbări în mediul familial, îmbunătăţind funcţionarea părinţilor şi modificând percepţiile despre copil către altele mai realiste. O analiză a literaturii de specialitate a relevat că metodele principale de colaborare cu părinţii includ, de obicei, următoarele: consultări individuale între părinţi şi un specialist care lucrează cu copilul, şedinţe comune de consiliere familială la domiciliu sau într-o instituţie specializată, susţinere psihologică (multiple şedinţe de consiliere) din partea unui specialist care nu interacţionează direct cu copilul, programe de formare, facilitarea grupurilor de susţinere, terapie psihologică individuală sau în grup. În fiecare situaţie individuală, se alege metoda sau metodele cele mai potrivite pentru a oferi asistenţă. Cercetările lui Shur-Fen Gau S., Miao Chun Chou, Huey-Ling Chiang, Ju-Chin Lee, şi alţii (2012) urmează o direcţie similară concentrându-se pe studiul funcţionării relaţiei conjugale şi a funcţionării familiei, prin analizarea modalităţilor de adaptare la noua situaţie determinată de diagnosticul copilului. Pasionat D., Couzens D., Muspratt S., Rodger S. (2010) şi Gaspar de Alba MJ, Bodfish JW (2011) au investigat de asemenea aceeaşi direcţie, analizând rolul intervenţiilor centrate pe părinţi, cu scopul de a reduce stresul şi de a valida competenţele parentale în perioada post-diagnostic [3, pag.11].

Concluzie: Studiile autorilor în domeniul cercetării TSA accentuează rolul esenţial al familiei în acceptarea socială a diferenţelor specifice copiilor şi necesitatea monitorizării sănătăţii mintale ale părinţilor post-diagnostic. Familiile care se confruntă cu această situaţie sunt adesea nevoite să-şi modifice rutinele zilnice, stilul de viaţă şi chiar perspectiva asupra vieţii, deoarece diagnosticul copilului devine, într-un fel, şi un diagnostic pentru întreaga familie.

În final, suportul psihologic furnizează un cadru esenţial pentru familiile copiilor cu TSA în gestionarea emoţiilor complexe pe care le pot simţi în urma diagnosticului şi a provocărilor asociate cu acesta.

Referinţe:

1. HADJIU Svetlana, CĂLCÎI Cornelia, SUPORT DE CURS *„Tulburările de SPECTRU AUTIST ŞI SINDROMUL AUTISTIC la copii»*, 2020, Capitolul IV, Tulburări pervazive de dezvoltare (TSA) la copil, pag. 14.
2. NACU Anatol, CHIHAI Jana, BORONIN Larisa, NASTAS Igor, REVENCO Ninel, GARAZ Grigore, *„Tulburări de spectru autist la copil şi adult”,* Protocol Clinic Naţional*, PCN - 348*, Chişinău, 2019, pag. 8.
3. TOTH Alexandru, MAREŞ Gabriel, *„Studiu privind nevoile de servicii în rândul părinţilor copiilor şi tinerilor cu TSA”,* EDIŢIE TIPĂRITĂ, 2015, ISBN 978-973-0-19173-8, pag.11-12. În:https://www.researchgate.net/publication/339303401_Studiu_privind_nevoile_de_servicii_in_randul_parintilor_copiilor_si_tinerilor_cu_TSA.

Recomandat

***Galina PRAVIŢCHI**, dr. în psihologie, conf. univ.*